

TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 25.mars 2021 truffet vedtak i

- Sak nr:** 20-093 (arkivnr: 20/3262)
- Saken gjelder:** Klage fra A på sorenskriver B ved X tingrett
- Utvalgsmedlemmer:** Bjørn Eirik Hansen (leder)
Heidi Heggdal
Ketil Myhre
Eva Albertsen Malt
Turid Ellingsen
- Offentlighet:** Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 3.
- Vedtak:**
1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kan brukes som grunnlag for anke.
 2. Det foreligger forøvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.

Innledning:

Ved brev av 12. desember 2020 har A klaget på sorenskriver B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt sorenskriver B, som ved brev av 7. januar 2021 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra prosessfullmektigene i saken. Klagen er supplert ved brev av 29. januar og 23. mars 2021.

Saksfremstilling:

Den underliggende saken gjaldt eiendomsrett til en leilighet og løsningsrett til fast eiendom. Klagers firma var en av partene i saken. Hovedforhandling ble holdt 2. og 3. november 2020, og dom ble avsagt 20. november 2020.

Innklagede sorenskriver avsa også dom 6. mars 2017 i sak med samme parter. Denne saken gjaldt parkering og eiendomsrett til terrasse.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Grunnlaget for klagen er vesentlige mangler ved utformingen av den rettslige avgjørelsen. Vesentlige dokumenter og forhold er utelatt eller ikke vurdert. Det er lite troverdige vurderinger som er blitt gjort, og faktafeil er lagt til grunn. Dette har medført at de hverken har tillit til at sorenskriveren tar saklige hensyn, er nøytral eller til domstolens avgjørelse. De føler seg urimelig og urettferdig behandlet. De mener det foreligger brudd på Etske prinsipper for god dommeratferd punkt 2, 3, 5 og 7.

Det kan ikke være riktig at en dom skal ha slike mangler som det de har påpekt. De mener manglene i dommen viser at sorenskriveren har vært forutinntatt. Ingen burde oppleve en slik respektløshet/neglisjering som de har opplevd.

Sorenskriveren stoppet han i hans partsinnlegg, selv om saken ikke tidsmessig lå vesentlig bak skjemaet. Han tror ikke han gikk over avsatt totaltid på en time. Han tok imidlertid ikke tiden, så her kan han ta feil. Uansett spiller det ingen rolle, når ikke et ord/poeng av det han sa ble tatt med i dommens bemerkninger.

Han mener det er grunn til å tro at dommeren hadde tatt et forhåndsstandpunkt pga egen domsavsigelse i 2017, samt lagmannsrettens domsavsigelse og begrunnelse i 2018.

Han er ikke overrasket over uttalelsen fra motpartens prosessfullmektig, ettersom dommeren trodde fullt ut på deres side.

Forøvrig gjelder klagen, og klagers etterfølgende uttalelser i klagesaken, hans forståelse av faktum i den underliggende saken.

Innklagede – sorenskriver B – har i hovedsak vist til følgende:

Når det gjelder anførselen om forutinntatthet bemerker hun at domspremissene bygger på bevisførselen under hovedforhandlingen.

Det var satt av en time til klagers partsforklaring. Klager fikk i alle fall forklare seg en time uten spørsmål eller avbrytelser fra andre enn sin egen prosessfullmektig. Det var ingen bemerkninger til gjennomføringen av partsavhøret/forklaringen.

Dommen er anket til lagmannsretten. Det fremgår ikke av ankeerklæringen at det har vært noe å utsette på saksbehandlingen i tingretten.

Prosessfullmektig for klager – advokat C – har i hovedsak uttalt følgende:

Fra hans ståsted kan han ikke se at sorenskriverens administrasjon av hovedforhandlingen gir grunnlag for å fremme kritikk mot henne.

Prosessfullmektig for motparten – advokat D – har i hovedsak uttalt følgende:

Hun deler ikke klagers syn på saken. Hun vurderer sorenskriverens behandling av den aktuelle saken som fullgod, og har selv ikke reagert på noe spesielt. Slik hun ser det, er dommen utformet i tråd med tvistelovens regler og annen relevant lovgivning.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstolloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstolloven § 236 første ledd.

En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstolloven § 236 fjerde ledd, hvor det er bestemt at utvalget ikke kan vurdere forhold som kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning. Dette gjelder for eksempel innsigelser mot dommerens beslutninger i forbindelse med saksbehandlingen, prosessledelsen eller innvendinger mot selve rettsavgjørelsen. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Klager har anført at dommeren må ha inntatt et forhåndsstandpunkt fordi det er vesentlige mangler ved utformingen av den rettslige avgjørelsen. Vesentlige dokumenter og forhold er utelatt eller ikke vurdert i dommen, de vurderinger som er blitt gjort er lite troverdige og faktafeil er lagt til grunn.

At dommeren i dommen gir uttrykk for sin vurdering av saken innebærer ikke at hun er forutinntatt, opptrer partisk, ikke er uavhengig eller ikke har utformet dommen med tilbørlig respekt for partene i saken. Innvendinger mot dommerens rettslige og bevismessige vurderinger faller utenfor det utvalget har myndighet til å vurdere. Denne delen av klagen avvises.

For det tilfelle at klagen også gjelder dommerens habilitet på grunn av at dommeren har avsagt en dom i 2017, er dette også et forhold som kan brukes som grunnlag for anke og som Tilsynsutvalget dermed ikke kan vurdere. Denne delen av klagen avvises også.

Klager har anført at dommeren stoppet han i hans partsinnlegg, selv om saken ikke tidsmessig lå vesentlig bak skjemaet. Tilsynsutvalget legger til grunn at klager her har ment at dommeren har opptrådt på en måte som er i strid med god dommerskikk. Dette er forhold som utvalget kan vurdere.

I forarbeidene til domstolloven kap. 12, er det nærmere beskrevet hva som skal være retningsgivende for utvalgets vurdering av dommeratferd.

Utvalget viser bl.a. til Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 199 hvor følgende er uttalt:

”God dommerskikk har å gjøre med hvordan en dommer utfører sine oppgaver. God dommerskikk er knyttet til en rekke forhold. For det første vil dommerens opptreden i retten være gjenstand for vurdering. I den forbindelse kan spørsmål om møteledelse, opptreden overfor parter, vitner og andre aktører være av betydning. Videre vil spørsmål om brudd på god dommerskikk kunne komme inn i forbindelse med vurdering av hvordan saksbehandlingen utføres, herunder om dommeren opptrer sendrektig, er dårlig forberedt til møter og mangler organisering av forberedelsen til rettsmøter osv.”

Det er en viktig rettesnor for Tilsynsutvalget om det er påvist forhold som er egnet til å svekke tilliten til domstolene og dommerne, jf. Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 174.

Tilsynsutvalget har lagt til grunn i sin praksis at det må være påvist konkrete forhold, f.eks. i form av krenkende utsagn eller annen klanderverdig opptreden fra dommerens side, for at utvalget skal kunne reagere med disiplinærtiltak.

Klager hevder at dommeren stoppet han i hans partsforklaring. Dommeren har i sitt tilsvare opplyst at klager fikk forklare seg i en time uten avbrytelser fra andre enn egen prosessfullmektig. Begge prosessfullmektigene har uttalt seg og mener at det ikke var noe å utsette på dommerens behandling av saken.

Tilsynsutvalget kan ikke se at det er sannsynliggjort at dommeren har avbrutt klager i hans forklaring for retten på en måte som kan anses å være i strid med god dommerskikk. Det er derved ikke grunnlag for å konkludere med at sorenskriver B har opptrådt i strid med god dommerskikk.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kan brukes som grunnlag for anke.
2. Det foreligger forøvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.